

Brüssel, 1.4.2025
COM(2025) 144 final

**KOMISJONI ARUANNE EUROOPA PARLAMENDILE, NÕUKOGULE, EUROOPA
MAJANDUS- JA SOTSIAALKOMITEELE NING REGIOONIDE KOMITEELE**

**Euroopa solidaarsuskorpuse 2021.–2027. aasta programmi vahehindamise ja Euroopa
solidaarsuskorpuse 2018.–2020. aasta programmi lõpphindamise kohta**

{SWD(2025) 75 final}

Sisukord

1.	SISSEJUHATUS JA PEAMISTE JÄRELDUSTE KOKKUVÕTE	2
2.	HINDAMISARUANDE EESMÄRK.....	2
3.	RAKENDAMINE.....	3
	Euroopa solidaarsuskorpuse programm 2018–2020	3
	Euroopa solidaarsuskorpuse programm 2021–2027	3
4.	HINDAMISE PEAMISED TULEMUSED	4
4.1	Asjakohasus, sidusus, tulemuslikkus ja tõhusus – kuivõrd edukas on Euroopa solidaarsuskorpus olnud?.....	5
4.2	ELi lisaväärtus – mida on Euroopa solidaarsuskorpus seni muutnud ja kelle jaoks?	9
5.	SOOVITUSED	11
6.	EDASISED SAMMUD	14

1. SISSEJUHATUS JA PEAMISTE JÄRELDUSTE KOKKUVÕTE

Euroopa solidaarsuskorpus on ELi programm, mis annab noortele võimaluse aidata üles ehitada kaasavamat ühiskonda, toetada haavatavaid inimesi ja reageerida ühiskonna probleemidele.

2016. aasta detsembris käima lükatud Euroopa solidaarsuskorpus on toiminud eraldiseisva ELi rahastatud programmina alates 2018. aasta oktoobrist¹. Alates 2022. aastast on programmi raames rahastatud ka vabatahtliku tegevuse projekte, mille abil toetatakse humanitaarabioperatsioone kogu maailmas.

Hindamiste käigus leiti, et Euroopa solidaarsuskorpus aitab tegeleda Euroopa ühiskonna esmatähtsate vajadustega, eelkõige demokraatlikus elus osalemise ning kaasamise ja mitmekesisuse edendamisega. Programm tugevdab kogukonnatunnet, elavdades kohalikke algatusi ja edendades laiemat üleilmset perspektiivi. Programmis osalemine aitab parandada isiklikke, kutse- ja õpioskusi ning sotsiaalset ja kodanikuteadlikkust. Programmis osalevad noored, kes seisavad silmitsi mitmesuguste probleemidega, ning selle käigus luuakse üleeuroopalisi võrgustikke, mille tulemuseks on pikaajalised partnerlus- ja isiklikud suhted. Üksikisikust osalejad on programmiga väga rahul ning osalevad organisatsioonid saavad rikastada selle abil oma töötajate kutseoskusi ja muuta oma organisatsiooni tõhusamaks.

Hindamise peamised järeldused on kokkuvõtlikult järgmised:

- Euroopa solidaarsuskorpus vastab hästi Euroopa ühiskonna muutuvatele vajadustele, edendades sotsiaalset ühtekuuluvust, isiklikku arengut ja kaasatust.
- Programmist on kasu üksikisikutele, organisatsioonidele ja kogukondadele. Osalejad arenevad isiklikult ja kutsealaselt, mille tulemusel suureneb kodanikuaktiivsus. Organisatsioonidele tuleb kasuks projektijuhtimis- ja kaasamistavade parandamine ning kogukonnad kogevad suuremat sotsiaalset ühtekuuluvust ja kultuuridevahelist mõistmist.
- Programm on igati kooskõlas komisjoni prioriteetidega, nagu demokraatlik osalemine, kaasamine, mitmekesisus ja keskkonnakestlikkus
- Hoolimata programmi märkimisväärsest tõhususest on selle rahalised vahendid inflatsiooni ja vähemate võimalustega osalejate toetamise tõttu piiratud, mis viitab vajadusele viia eelarve paremini kooskõlla programmi eesmärkidega.

2. HINDAMISARUANDE EESMÄRK

Kooskõlas määruse (EL) 2021/888 (edaspidi „määrus“) artikli 21 lõikega 2 korraldas Euroopa Komisjon praeguse Euroopa solidaarsuskorpuse programmi vahehindamise ja Euroopa solidaarsuskorpuse programmi 2018–2020 lõpphindamise. Hindamist toetasid välisuuring, konsultatsioonid ning programmis osalenud liikmesriikide ja kolmandate riikide aruannetes esitatud järeldused (neis aruannetes kirjeldatakse programmi rakendamist ja mõju). Hindamiste käigus hinnati programmi tulemuslikkust, tõhusust, asjakohasust, sidusust ja lisaväärtust.

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 2. oktoobri 2018. aasta määrus (EL) 2018/1475, millega kehtestatakse Euroopa solidaarsuskorpuse õigusraamistik.

Hindamine kinnitas, et programm, mis pakub vabatahtliku tegevuse võimalusi kooskõlas komisjoni poliitiliste prioriteetidega ajavahemikuks 2019–2024 (sealhulgas demokraatlik osalemine, mitmekesisus, kaasamine ja kestlikkus), on endiselt asjakohane. Samuti tehti kindlaks mõned parandamist vajavad valdkonnad, sealhulgas vajadus: i) parandada vähemate võimalustega inimeste määratlemist, et hõlbustada nende kaasamist programmi, ii) viia programmi rahastamine paremini kooskõlla selle eesmärkidega,; iii) täiustada IT- ja seirevahendeid ning iv) selgitada üksikasjalikumalt teabe esitamist humanitaarabi tegevussuuna eesmärgi kohta. Käesolevas aruandes esitatakse peamised hindamistulemused ja soovitused. Üksikasjalik teave tulemuste, konsultatsioonide ja metodoloogia kohta on esitatud lisatud komisjoni talituste töödokumendis.

Kooskõlas Euroopa sotsiaalsuskorpust käsitleva määrusega saadab komisjon vahe- ja lõpphindamise aruanded Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele.

3. RAKENDAMINE

Euroopa solidaarsuskorpuse programm 2018–2020

Euroopa solidaarsuskorpuse programmi 2018–2020 eelarve oli 375,6 miljonit eurot, mis oli ette nähtud noorte vabatahtliku tegevuse, solidaarsusprojektide ja praktika elluviimiseks ning töökohtade loomiseks. 2020. aasta lõpuks oli programmiga loodud võimalusi rohkem kui 35 000 noorele. Programmi raames käsitleti horisontaalseid prioriteete, nagu kaasamine ja kliimamuutused, ning toetati projekte, milles osalesid noored.

Euroopa solidaarsuskorpuse tulemused aastatel 2018–2020

KIRJELDUS	2018		2019		2020	
	Kavandatud	Ellu viidud	Kavandatud	Ellu viidud	Kavandatud	Ellu viidud
Osalenute koguarv	17 000	4 412	34 700	16 709	40 300	22 346
Vabatahtliku tegevuse projektides osalenud	8 400	2 694	24 600	11 735	28 900	14 009
Solidaarsusprojektides osalenud	5 400	1 057	6 200	4 447	7 300	7 196
Praktika- ja töökohtade loomise projektides osalenud	3 200	139	3 900	208	4 100	503
Esmatähtsate valdkondade vabatahtlike rühmades osalenud	-	522	-	319	-	638
Vähemate võimalustega osalenud (%)	25 %	35 %	25 %	42 %	25 %	42 %

Euroopa solidaarsuskorpuse programm 2021–2027

Praeguse mitmeaastase finantsraamistikuga seotud perioodil 2021–2027 keskendub Euroopa solidaarsuskorpus veelgi enam vabatahtlikule tegevusele ja sellega kavandatakse ellu viia humanitaarabiga seotud vabatahtlikku tegevust kolmandates riikides. 1 009 miljoni euro suuruse eelarvega programmi rakendamine lükkus 2021. ja 2022. aastal edasi määruse hilise vastuvõtmise tõttu 2021. aasta mais ja COVID-19 kriisi järgse mõju tõttu. Selle tulemusena

vähendati 2023. aastal programmi tulemuslikkuse aruandes² seatud tulemuseesmärki 270 000 osalejast 185 000 osalejani. Programm tugineb oma eelkäija esimeste aastate saavutustele ja ELi humanitaarabi vabatahtlikke käsitlevale algatusele.

Viimase mitmeaastase finantsraamistiku esimene aasta oli pingeline ja keerukas. Lisaks programmi käsitleva määruse ja tööprogrammi hilisele vastuvõtmisele ning COVID-19 pandeemia esines 2022. aastal ootamatuid ja erakordseid probleeme, mis olid tingitud Venemaa agressioonisõjast Ukraina vastu ja üha suureneva inflatsiooni mõjust. Programmi raames võeti kiiresti vastu paindlikkusmeetmed, mis võimaldavad osa projektide tegevusest vabatahtlikult ümber suunata, et pakkuda Ukrainale ja selle elanikkonnale lühiajalist toetust. Inflatsioonimõju vähendamiseks kohandati ka ühikumäärasid.

Euroopa solidaarsuskorpuse tulemused aastatel 2021–2023

KIRJELDUS	2021		2022		2023	
	Kavandatud	Ellu viidud	Kavandatud	Ellu viidud	Kavandatud	Ellu viidud
Osalenute koguarv	25 000	18 112	27 223	25 147	25 606	20 403
Solidaarsusprojektides osalenud	9 000	5 164	9 700	7 418	9 100	3 813
Vabatahtliku tegevuse projektides osalenud	15 000	11 648	16 200	16 016	15 200	14 404
Esmatähtsate valdkondade vabatahtlike rühmades osalenud	1 000	1 300	1 000	1 384	1 000	1 837
Humanitaarabi andmisega seotud vabatahtlikus tegevuses osalenud	0	0	323	329	306	349
Vähemate võimalustega osalenud (%)	34 %	35 %	30 %	35 %	30 %	40 %
Organisatsioonid, mis on saanud kvaliteedimärgise vabatahtliku osalemise eest solidaarsustegevustes	2 000	2 178	2 100	504	390	258
Organisatsioonid, mis on saanud kvaliteedimärgise osalemise eest humanitaarabi andmisega seotud vabatahtlikus tegevuses	-	100	100	40	40	30

4. HINDAMISE PEAMISED TULEMUSED

Lähtudes komisjoni **parema õigusloome suunistest**,³ tugineti hindamisel välisuuringus esitatud tõenditele. Eelmine programm hõlmas ajavahemikku 2018–2020 ja praegune programm ajavahemikku 2021–2023. Hindamisest nähtub, et kõiki hindamiskriteeriume arvestades antakse programmile **üldine positiivne hinnang**, ning see toetab Euroopa solidaarsuskorpuse jätkuvat rakendamist.

² EU (2024), Euroopa solidaarsuskorpuse programmi rakendamise tulemused, https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/eu-budget/performance-and-reporting/programme-performance-statements/european-solidarity-corps-performance_en#mff-2014-2020--european-solidarity-corps

³ https://ec.europa.eu/info/law/law-making-process/planning-and-proposing-law/better-regulation-why-and-how/better-regulation-guidelines-and-toolbox_en

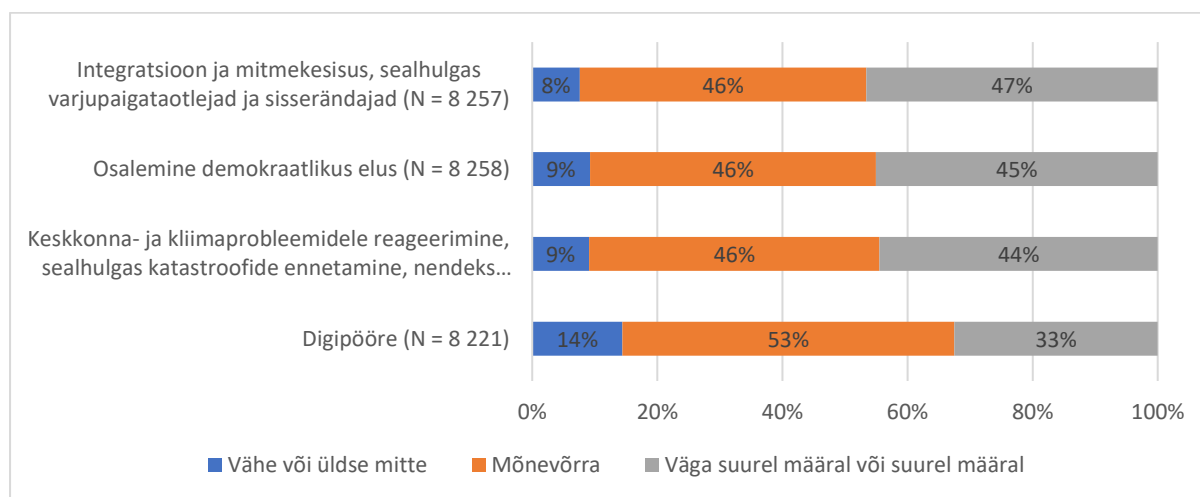
4.1 Asjakohasus, sidusus, tulemuslikkus ja tõhusus – kuivõrd edukas on Euroopa solidaarsuskorpus olnud?

Asjakohasus

Euroopa solidaarsuskorpus on Euroopa ühiskonna muutuvate vajaduste seisukohast väga asjakohane. Programmiga edendatakse mitmesuguseid vabatahtliku tegevuse võimalusi kooskõlas komisjoni poolt ajavahemikuks 2019–2024 seatud poliitiliste prioriteetidega, nagu demokraatlik osalemine, kaasamine, mitmekesisus ja kestlikkus.

Programm näitab ka vankumatut valmisolekut kohandada seatud prioriteete vastavalt kiireloomulistele ühiskondlikele vajadustele, nagu on näha selle kiirest reageerimisest COVID-19 pandeemia ja muudele kriisidele. Tuleb siiski veel pingutada, et tagada osalejate tasakaalustatud geograafiline jaotus ja kaasata rohkem vähemate võimalustega noori.

Euroopa solidaarsuskorpuse horisontaalsete prioriteetide asjakohasus osalenute arvates

Allikas: osalenute küsitlus. Küsimus nr 102: Euroopa solidaarsuskorpusel on mitu prioriteeti. Kuivõrd vastavad need sinu arvates ühiskonna vajadustele ja ootustele?

Asjakohasus

Üldised järeldused

- Euroopa solidaarsuskorpuse eesmärgid ja prioriteedid on sotsiaalse ühtekuuluvuse ja noorte isikliku arengu edendamiseks asjakohased.
- Programm on kohalike ühiskondlike vajaduste rahuldamiseks väga asjakohane, sest selle eri vormid ja teemad võimaldavad kohandada projekte konkreetsetele oludele.

Järeldused 2021.–2027. aasta programmi kohta

- Euroopa solidaarsuskorpus on tõendanud suutlikkust kohanduda uute ühiskondlike vajadustega, näiteks sagedasemate ja tõsisemate kliimaga seotud ohtude ja muude katastroofide mõjuga.
- Selle asjakohasust kinnitab üksikisikutest osalenute suur rahulolu.
- Programmi raames tegeletakse Euroopa ühiskonna esmatähtsate vajadustega, eelkõige demokraatlikus elus osalemise ning kaasamise ja mitmekesisuse edendamisega.
- Programm võiks paremini vastata erisuguse taustaga või eriolukorras olevate (näiteks puudega) osalejate vajadustele, parandades vähemate võimalustega noorte väljaselgitamist ja nende sihipärast toetamist.

Sidusus

Euroopa solidaarsuskorpus on näidanud tugevat sisemist ja välist sidusust (ehk kooskõla) ELi strateegiliste prioriteetidega, eelkõige seoses noorte kaasamise ja muude ELi poliitiliste algatuste integreerimisega.

Programm täiendab selliseid ELi programme nagu Erasmus+, kuid tegelik sünergia on mõnevõrra piiratud, mis viitab vajadusele struktureerituma tegevuse järele. Euroopa solidaarsuskorpuse võimalik integreerimine programmi „Erasmus+“ võib nii pakkuda võimalusi kui ka tekitada probleeme. Kuigi integreerimine võib muuta programmi haldamise tõhusamaks ja vahendite kasutamise paindlikumaks, kardetakse, et see võib vähendada Euroopa solidaarsuskorpuse ainulaadset keskendumist vabatahtlikule tegevusele ja solidaarsusele, mis võib nõrgestada selle põhiväärtusi ja mõju.

Väliselt on Euroopa solidaarsuskorpus hästi kooskõlas teiste ELi poliitiliste algatustega, eelkõige nendega, mille eesmärk on parandada noorte osalemist ja demokraatlikku kaasatust. Sellisest kooskõlastamisest saadavat kasu saaks veelgi suurendada, seades juba järgmise programmi alguses sisse struktureeritud koostöö. Lisaks sellele, arvestades haavatavate noorte saadavat kutsealast kasu, võiks programmi paremini siduda ELi noorte tööhõivealgatustega.

Sidusus

Järeldused 2018.–2020. aasta programmi kohta

- Programm täiendas ELi poliitikat ja toimis solidaarsustegevuse ühtse

kontaktpunktina.

- Üldiselt täiendas see teisi ELi programme, eelkõige programmi „Erasmus+“.
- Töölane tegevussuund kui alternatiiv teistele tegevustele ei tõusnud esile, mis piiras selle võimalusi täiendada kogu ülejäänud programmi.
- Programm erines teistest programmidest selle poolest, et see pakkus riigisiseseid tegevusi ja rühmaprojekte.

Järeldused 2021.–2027. aasta programmi kohta

- Komisjoni otse hallatavate meetmete ja riiklike asutuste kaudselt hallatavate meetmete vahel ei täheldatud mingeid erilisi vastuolusid.
- Euroopa solidaarsuskorpuse raames toimuva vabatahtliku tegevuse ühtlustamine on parandanud programmi sidusust.
- Kuigi programmi integreerimine programmi „Erasmus+“ võib tunduda kulutõhus, võib see siiski luua osalemisele uusi takistusi ja nõrgestada programmi konkreetset fookust, eesmärki ja mõju.
- Programm täiendab olulisel määral ELi välistegevuse noortevaldkonna tegevuskava aastateks 2022–2027 ja komisjoni laiemaid strateegilisi prioriteete aastateks 2019–2024.
- Üldiselt täiendab programm ELi muid programme, eelkõige programme „Erasmus+“ ja „Euroopa horisont“, kuid sünergiat võiks veelgi suurendada.

Tulemuslikkus

Euroopa solidaarsuskorpuse abil tugevdatakse sotsiaalset ühtekuuluvust ja kultuuridevahelist mõistmist ning lahendatakse kohalikke probleeme, eriti piirkondades, kus kohalik vabatahtlik tegevus on vähenenud. Programmiga edendatakse edukalt kogukonna kaasamist, juhtimisoskuste arendamist ja koostöövõrgustikke. Rahvusvaheliste vabatahtlike kaasamine on olnud äärepoolseimates või sotsiaalmajanduslikult ebasoodsas olukorras olevates piirkondades ülitähtis, kuid programmi käigus seisti silmitsi mõningate korralduslike probleemidega seoses kohanemisega nende piirkondade konkreetsete vajadustega. Kogukonnale avalduvad peamised mõjud on järgmised:

- kohalike probleemide lahendamine, kõrvaldades vabatahtliku tegevuse puudusi ja parandades elukvaliteeti, eelkõige maapiirkondades ja sotsiaalmajanduslikult ebasoodsas olukorras olevates piirkondades; rahvusvaheliste vabatahtlike kaasamine neis piirkondades on olnud väga oluline, edendades kogukonnavaimu ja tegeledes konkreetsete kohalike vajadustega;
- kogukonna arengu parandamine, tugevdades sotsiaalset ühtekuuluvust ja kultuuridevahelist mõistmist kogukondades; programmi elluviimisel seisti äärepoolseimates piirkondades siiski silmitsi probleemidega.

Programmiga on järjekindlalt saavutatud vähemate võimalustega osalejatega seoses seatud eesmärgid⁴ (34 % 2021. aastal ja alates 2022. aastast igal aastal 30 %). Praegune nende osalejate kindlakstegemise meetod raskendab aga programmi tulemuste hindamist selles valdkonnas.

Huvi humanitaarabi tegevussuuna vastu on ELi humanitaarabi vabatahtlikke käsitleva algatusega võrreldes märgatavalt suurenenud. 2023. aasta maiks oli laekunud rohkem kui 42 000 huviavaldust, mis näitab, et algus on olnud edukas ja nähtav. 2023. aasta lõpuks esitati kokku peaaegu 104 000 huviavaldust, mis ületab kaugelt esialgset eesmärki korraldada 1 955 lähetust kogu programmitöö perioodil 2021–2027. See näitab, et tegevussuuna praegune eelarve ei ole nii suure nõudluse rahuldamiseks piisav.

Tulemuslikkus

Üldised järeldused

- Organisatsioonid tunnistasid, et nende projektide kavandamise, rakendamise ja aruandluse oskused on paranenud, ning tõid esile Euroopa solidaarsuskorpuse kvaliteedimärgise mõju rahaliste vahendite kaasamisele ja projektide elluviimisele tulevikus.
- Programm tugevdab kogukonnatunnet, elavdades kohalikke algatusi ja edendades laiemat üleilmset perspektiivi.
- Osalemine aitab kaasa silmapaistvate isiklike tulemuste saavutamisele, nagu paremad isiklikud, kutse- ja õpioskused ning sotsiaalne ja kodanikuteadlikkus.

Järeldused 2018.–2020. aasta programmi kohta

- Euroopa solidaarsuskorpus suutis toime tulla regulatiivsete ja pandeemiast tingitud probleemidega, suurendades järk-järgult liikuvusega seotud osalejate arvu, kuid ei saavutanud seatud eesmäärke.

Järeldused 2021.–2027. aasta programmi kohta

- Programm toob sihtrühmade – üksikisikute, organisatsioonide ja kogukondade – kaudu järjestikust kasu.
- Organisatsioonid seisavad silmitsi probleemidega, kui nad töötavad vähemate võimalustega vabatahtlikega, mis toob esile vajaduse suurendada pidevalt suutlikkust ja programmi toetust.

Tõhusus

Programmi kulutõhusus on eelmise perioodiga võrreldes paranenud. Programmi meetmete kulutõhusus on siiski märgatavalt erinev, mis viitab sellele, et mõnes valdkonnas võib kasuks tulla sihipärase finantsstrateegia rakendamine.

⁴ Vt vähemate võimalustega noorte täielikku määratlust Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. mai 2021. aasta määruse (EL) 2021/888 (millega luuakse Euroopa solidaarsuskorpuse programm) artikli 2 punktis 4.

Rahastamine on osutunud väga napiks, arvestades programmi eesmärgi ja sihte. Hoolimata suuremast aastaeelarvest võrreldes 2018.–2020. aastaga (22 %) on inflatsioon mõjutanud programmi suutlikkust saavutada seatud eesmärgid. Seetõttu tuleb eelarveeraldised viia kooskõlla noorte tegelike vajaduste ja solidaarsuse edendamise eesmärgiga. Olukorda raskendab veelgi suur nõudlus programmi järele. Võrreldes programmitöö perioodiga 2018–2020 on praegune programm osutunud osalejate kulude poolest ligikaudu kaks korda kulutõhusamaks: inflatsiooniga kohandatuna on selle kulud 4 054 eurot osaleja kohta.

Lisaks ei kasuta mõned riigid kogu oma kavandatud eelarvet ära, mis mõjutab programmi üldist tulemuslikkust. Seevastu suurema nõudlusega riigid ei saa kasutada rohkem kui 100 % neile eraldatud eelarvest.

Oluliselt on parandatud tulemuste hindamist ja seiret. Sellest hoolimata on endiselt probleeme, eelkõige seoses uute IT-vahenditega, mis ei ole täielikult vastanud kasutajate vajadustele. Lisaks tuleb täiustada tulemusnäitajate praktilist kohaldamist, et programmi mõju täielikult kindlaks teha. Samuti on oluline jälgida osalemise geograafilist tasakaalu ja kasu jaotumist osalevate riikide vahel.

Tõhusus

Järeldused 2018.–2020. aasta programmi kohta

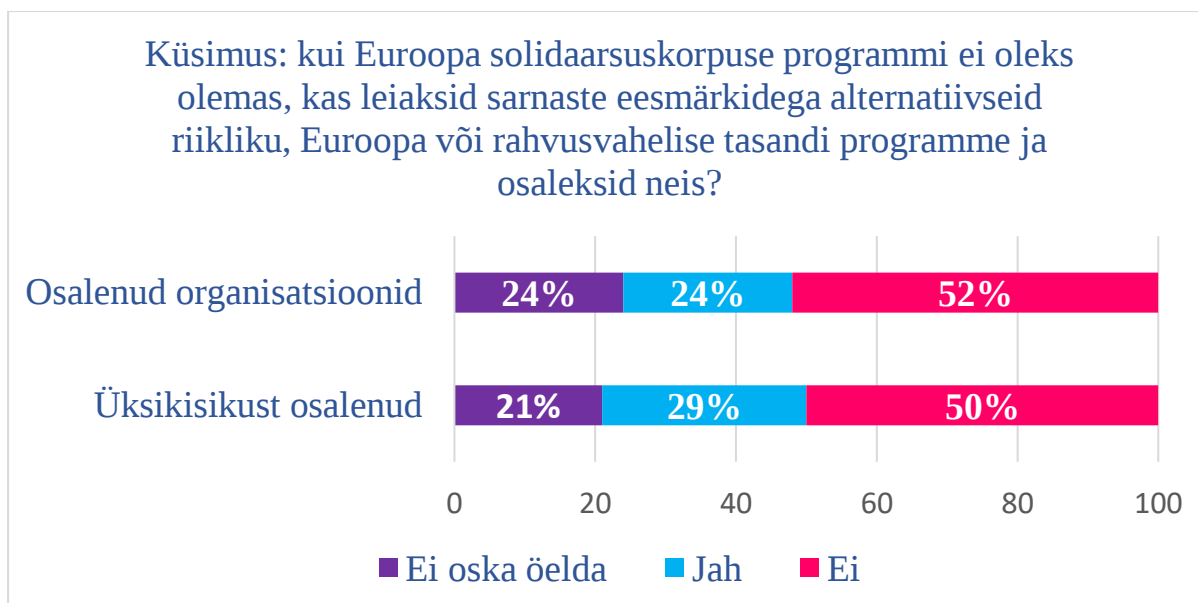
- Rahastamist peeti sobivaks, arvestades 79,4 % suurust kasutusmäära. Maksete vähenemine kasutuselevõtt ei osuta mitte liigsele rahastamisele, vaid paindumatutele eelarveeraldistele ja COVID-19 kriisist tulenevatele moonutustele.
- Enamiku sidusrühmade arvates oli halduskoormus mõistlik.
- Programmi haldamist peeti mõõdukalt tõhusaks, kusjuures mõningal määral kritiseeriti IT-vahendeid.

Järeldused 2021.–2027. aasta programmi kohta

- Kuigi paljud osalenud ja organisatsioonid leidsid, et halduskoormuse tase on jõukohane, saab protsesse veelgi lihtsustada.
- Programmi juhtimine ja rakendamine on olnud üldiselt tõhus. Paindlik programmijuhtimine leevendas selliste väliste šokkide mõju nagu COVID-19 pandeemia ja Venemaa sissetung Ukrainasse.
- Programmi rahastamine oli programmi vajaduste ja eesmärkidega võrreldes üldiselt liiga vähenemine, mida veelgi süvendasid sellised tegurid nagu inflatsioonisurve.
- IT-vahendite kasutusmugavus ja funktsionaalsus nõuavad nende pidevast täiustamisest hoolimata lisatähelepanu.

4.2 ELi lisaväärtus – mida on Euroopa solidaarsuskorpus seni muutnud ja kelle jaoks?

Enam kui poolte organisatsioonide ja osalenute jaoks on Euroopa solidaarsuskorpus ainuke võimalus vabatahtlikuks ja solidaarsustegevuseks (vt alljärgnevat tabelit).

Allikas: avalik konsultatsioon

Osalevad organisatsioonid ja üksikisikud suunavad oma tähelepanu kohalikest probleemidest kaugemale ja saavad teadlikuks sellest, kuidas nende jõupingutused aitavad kaasa Euroopale üldiselt. Lisaks kandub positiivne suhtumine ELi selgelt üle asjaomastele kogukondadele ja ühiskonnarühmadele.

Demokraatia ja kodanikuaktiivsuse tugevdamine

Programmi tähtsus ELi- ja demokraatiavastaste meeleolude leevendamisel on suur tänu tugevale rahvusvahelisele võrgustikule, mis ulatub riiklikest ametiasutustest ühiskondlike organisatsioonide, kogukondade ja üksikisikuteni.

Vabatahtliku tegevuse ning ulatuslikuma ühiskondliku, poliitilise ja kodanikuaktiivsuse vahelist seost teadvustatakse väga hästi. Programmiga soodustatakse ulatuslikumat ühiskondlikku osalemist, kuna solidaarsustegevuses osalevatel noortel tekib suur huvi ühiskonna ja poliitika vastu.

Noorte võimestamine

Panustades sellistesse eesmärkidesse nagu demokraatia tugevdamine, kodanikuaktiivsus, solidaarsus ning isiklik ja kutsealane areng, aitab Euroopa solidaarsuskorpus suurendada noorte mõjuvõimu, pakkudes palju kasulikku ka väljaspool riigipiire. Programmi abil tugevdatakse Euroopa identiteeti ja toetatakse Euroopa väärtusi, nagu demokraatia ja inimõigused.

Programmiga luuakse ulatuslikud üleeuroopalised võrgustikud, edendades pikaajalisi partnerlusi, mis hõlbustavad teadmiste jagamist ja koostööalgatusi kogu Euroopas ja kaugemalgi.

Haridussüsteemist tööturule ülemineku hõlbustamine

Euroopa Solidaarsuskorpuse mõju ulatub oodatust kaugemale, aidates noori, kellel on haridustasemest hoolimata takistusi juurdepääsul tööturule. Programm pakub huvi neile, kes alustavad oma karjääri ja soovivad ühendada akadeemilisi õpinguid ja erialase praktika,

täiendades oma oskusi ja omandades väärtuslikke kogemusi. Kuigi see ei ole otsene eesmärk, aitab Euroopa solidaarsuskorpus vähendada lõhet noorte hariduse ja tööhõive vahel.

ELi lisaväärtus

Üldised järeldused

- Euroopa solidaarsuskorpus kujundab osalejate seas Euroopa identiteeditunnetust ja toetab Euroopa väärtusi.

Järeldused 2018.–2020. aasta programmi kohta

- Programm edendas kodanikuaktiivsust ja hõlbustas osalejate isiklikku arengut sellises ulatuses, mida riiklikul tasandil tõenäoliselt ei ole võimalik saavutada.
- Üleminek Euroopa vabatahtlikult teenistusele Euroopa solidaarsuskorpusele suurendas ELi lisaväärtust, luues solidaarsustegevuse ühtse kontaktpunkti.
- Tänu Euroopa solidaarsuskorpuse kohaldamisala laiendamisele, selle paindlikkuse suurendamisele ja kaasamiseesmärkide tugevdamisele, suutis see vastata noorte vajadustele paremini kui Euroopa vabatahtlik teenistus.
- Programm võimaldas teha paremat rahvusvahelist võrgustikutööd ja koostööd, mida oli raske saavutada riiklike vabatahtlike algatuste kaudu.

Järeldused 2021.–2027. aasta programmi kohta

- Euroopa solidaarsuskorpus on võimas noorte võimendamise algatus, pakkudes ainulaadset kaasamisvõimaluste kooslust.
- Programmis osalevad noored, kes seisavad silmitsi mitmesuguste probleemidega.
- Osalevad organisatsioonid saavad täiendada töötajate kutseoskusi ja muuta oma organisatsiooni tõhusamaks.
- Programmi kvaliteedistandardid, sealhulgas Euroopa solidaarsuskorpuse kvaliteedimärgis, eristavad seda teistest kavadest, mis ei pruugi pakkuda samasugust järjepidevust või ulatust kvaliteedi tagamisel.
- Programm on ainulaadne üleeuroopaliste võrgustike loomise vahend, mille tulemuseks on pikaajalised partnerlus- ja isiklikud suhted.

5. SOOVITUSED

Vähemate võimalustega inimeste kaasamine

Praegune vähemate võimalustega isikute kaasamise seireks kasutatav meetod tugineb kas organisatsioonide ja riiklike asutuste aruandlusele vabatahtliku tegevuse kohta või solidaarsusprojektides osalemise järgsele enesearuandlusele, mis tekitab vastuolusid.

Soovitused:

- selgitada täpsemalt, kuidas tuleks tõlgendada vähemate võimalustega noorte määratlust;

- suurendada teadlikkust programmi „Erasmus+“ ja Euroopa solidaarsuskorpuse kaasamis- ja mitmekesisusstrateegia rakendussuunistest⁵;
- rakendada strateegiaid, et parandada vähemate võimalustega inimeste väljaselgitamist enne nende osalemist projektides;
- luua rohkem võimalusi organisatsioonide suutlikkuse suurendamiseks, kasutades olukorranäiteid ja harjutamist, mille käigus õpitakse vähemate võimalustega osalejaid paremini kindlaks tegema ja integreerima;
- kaasata riiklike asutuste kaasamise ja mitmekesisuse eest vastutavad ametnikud sellise harjutamise korraldamisse, et tagada vastavus kaasamise ja mitmekesisuse strateegia eesmärkidele.

Tulemuste ja mõjude geograafilise jaotumise erinevuste käsitlemine

Programmi geograafilist levikut tuleb paremini jälgida, et täpselt hinnata, kuidas selle kasu jaotub, ja rakendada programmi solidaarsuseesmärki.

Soovitused:

- jätkata seiremehhanismide täiustamist, et jälgida, kus toimub vabatahtlik tegevus;
- kui tuvastatakse geograafiline tasakaalustamatus, julgustada alaesindatud piirkondade organisatsioone programmis osalema.

Kolmandate riikide kodanike viisakorra parandamine

Vabatahtlikud ja organisatsioonid on juhtinud tähelepanu püsivatele probleemidele, mis on seotud kolmandate riikide kodanike viisakorraga.

Soovitused:

- tugevdada koostööd asjaomaste riiklike asutustega, et lihtsustada viisade väljastamise protsessi kolmandatest riikidest pärit osalejate jaoks;
- teha tihedat koostööd liikmesriikidega direktiivi (EL) 2016/801⁶ (kolmandate riikide kodanike teadustegevuse, õpingute, praktika, vabatahtliku teenistuse, õpilasvahetuseprogrammidest või haridusprojektides osalemise ja *au pair*'ina töötamise eesmärgil riiki sisenemise ja seal elamise tingimuste kohta) rakendamisel kooskõlas nõukogu soovitusel noorte vabatahtlike liikuvuse kohta Euroopa Liidus (2022/C157/01)⁷.

Rahastamise kooskõlla viimine eesmärkidega

Euroopa solidaarsuskorpuse rahastamine sarnaneb katseprogrammi rahastamisega ja on liiga vähene, et saavutada selle eesmärki.

Soovitused:

⁵ <https://erasmus-plus.ec.europa.eu/document/implementation-guidelines-erasmus-and-european-solidarity-corps-inclusion-and-diversity-strategy>

⁶ ELT L 132, 2016/801, 21.5.2016, https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/?uri=OJ%3AJOL_2016_132_R_0002.

⁷ ELT C, 2022/C157/01, 11.4.2022, [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/PDF/?uri=CELEX:32022H0411\(01\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/PDF/?uri=CELEX:32022H0411(01)).

- ilma et see piiraks järgmise mitmeaastase finantsraamistiku üle peetavaid läbirääkimisi, kaaluda tulevikus üldeelarve paremat kooskõlla viimist programmi eesmärkidega;
- kaaluda iga-aastase eelarve suurendamist, et muuta programm majandusšokkide suhtes vastupidavamaks;
- hinnata ühikukulude sobivust igal aastal uuesti, et programm vastaks organisatsioonide ja osalejate vajadustele, ilma et see kahjustaks projektide kvaliteeti;
- tulevase programmi kindlaksmääramisel uurida koos osalevate riikidega võimalust muuta rahaliste vahendite eraldamise kriteeriume;
- integreerida programm paremini teistesse poliitilistesse algatustesse; näiteks võiksid vabatahtlikud rohkem kasu saada algatustest, mille eesmärk on toetada NEET-noorte ja muude haavatavate noorte üleminekut tööellu ning nende muid vajadusi;
- suurendada ja arendada edasi sünergiat teiste programmidega, et olemasolevaid rahalisi vahendeid täiel määral ära kasutada ja saavutada ühised eesmärgid.

IT-vahendite täiustamine

IT-vahendid, mida kasutajad ei saa hõlpsasti kasutada või mille puhul esineb katkestusi, takistavad programmi tõhusat rakendamist ja võivad kätkeada ohtu, näiteks andmete kadumine ja aruandluse hilinemine.

Soovitused:

- teha põhjalik katsetamine mitmekesise lõppkasutajate rühma peal, et selgitada välja kasutatavuse ja juurdepääsetavusega seotud probleemid ning tagada, et IT-vahendid vastavad kõigi sidusrühmade vajadustele;
- lihtsustada veelgi IT-vahendeid ja -vorme, mida organisatsioonid kasutavad rahastamise taotlemisel;
- tagada erandolukorra meetmete olemasolu andmetervikluse ja andmekestlikkuse säilitamiseks, kui aruandlusvahendid ei ole kättesaadavad.

Humanitaarabi tegevussuuna kohandamine

Sidusrühmadele tuleks põhjalikumalt selgitada humanitaarabi tegevussuuna eesmärki ja neid sellest rohkem teavitada, et paremini täita nende ootusi. Lisaks muudab selle tegevussuunaga seoses seotud kõrgem vanuse ülempiir (35 aastat, võrreldes 30 aastaga programmi muude vabatahtlike ja solidaarsusmeetmete puhul) programmi vähem sidusaks ja ajab sidusrühmad segadusse.

Soovitused:

- teavitada osalevaid organisatsioone selgelt sellest, et tegevussuuna eesmärk on pakkuda individuaalset õpirännet ja õpinguid vabatahtlikele, kellelt ei tohiks eeldada kutseoskusi ja -kogemust;
- kaaluda humanitaarabi tegevussuuna vanuse ülempiiri ühtlustamist ülejäänud programmiga, kuna 30–35-aastaste inimeste osalemissoov ei ole suur (neid on ainult 3 % tegevussuuna registreerunutest).

6. EDASISED SAMMUD

Hindamise tulemused kinnitavad, et Euroopa solidaarsuskorpuse tähtsus on suur ja mõnes riigis on see ainus vabatahtliku ja solidaarsustegevuse võimalus. Kuigi on kindlaks tehtud mitu parandamist vajavat valdkonda, on viie kriteeriumi (asjakohasus, tõhusus, tulemuslikkus, sidusus, ELi lisaväärtus) üldine hinnang positiivne ja see on aluseks programmi rakendamise edasiarendamisele mitmeaastase finantsraamistikuga 2021–2027 raames ning arutelude alustamisele mitmeaastasest finantsraamistikust 2028–2034 rahastatava tulevase programmi üle.